

Rekruttering til Seilspporten – Notater og oppsummering fra paneldebatten i Sandefjord, august 2017

Norsk Optimistjolleklubb (NOK) er bekymret for rekruttering til norsk seilspport. NOK er bevisste på at vi selv har en viktig rolle i arbeidet med rekruttering. Over en 20 års periode så observerer vi en tydelig trend med en nedgang i antall aktive seilere, og mindre interesse for seilspporten.

Mange seilforeninger er på et historisk lavmål i rekruttering av seilere, mens enkelte foreninger har funnet sin «modell» og måte å gjøre dette på.

Gitt Norges Seilforbund sin rolle og ansvar i å utvikle norsk seilspport så ønsker vi at NSF i sterkere grad toner flagg, katalyserer og driver utviklingen; Gjennom profilering og markedsføring av seilspporten, og ved å bruke større ressurser på rekruttering inn til seilspporten. NSF må være med å belyse «beste praksis» og muliggjøre en større erfaringsutveksling mellom seilforeningene. Vi setter stor pris på at NSF nå har satt temaet på agendaen for Klubbkonferansen i mars 2018.

Dette notatet tar utgangspunkt i paneldebatten som ble avholdt under NM i Optimist i Sandefjord i august 2017. Gjennom et panel bestående av Ole Petter Pollen, Tom Bratli, Jan Steven Johannesen, Geir Dahl-Andersen, Erik Robertstad og Cecilie Lind - moderert av Rune Jacobsen så belyste vi to viktige spørsmål; A) Hvordan øke rekrutteringen til Seilspporten? og 2) Hvordan beholde våre yngre seilere og hindre frafall gjennom viktige ungdomsår?

Det var stort engasjement med ca. 45 fremmøte. Representanter for ulike seilforeninger forklarte deres «rekrutteringsmodell». Gjennom debatten kom det opp mange ulike forslag og initiativ som kan bidra til en styrket rekruttering. Dette notatet er på ingen måte utfyllende. Formålet med paneldebatten og dette notatet er å igangsette en prosess, belyse noen forskjeller og bidra til et større engasjement rundt disse kritiske temaene.

Enkelte uttrykte at det er viktig ikke å «male fanden på veggen» hva gjelder rekruttering til Seilspporten. Vi er enig i dette. Det er viktig at vårt initiativ for å styrke rekruttering oppleves positivt og relevant for alle. Samtidig mener vi det er hevet over enhver tvil at situasjonen er alvorlig for mange seilforeninger. Et betydelig antall seilforeninger har selv trukket frem en alvorlig situasjon med stor mangel på nyrekruttering – spesielt innenfor jolleseiling. For eksempel er dette situasjonen i Bergens-området hvor Ran som har vært en drivkraft i jollemiljøet gjennom mange år nå sliter voldsomt med rekruttering. Det samme er tilfelle også i kjente større seilmiljøer som for eksempel Asker SF.

Vi etterlyser et ekte engasjement rundt disse utfordringene over hele seil-Norge.

Vi er optimistiske og tror det er mulig å løfte rekrutteringen til seilspporten betydelig. Det krever at de ulike aktører spiller på lag på en annen måte enn tidligere, med NSF som katalysator og bindeledd. Samtidig så mener vi det må legges opp til langt større ambisjoner for å utvikle trener-yrket i Norge.

1. NSF sin rolle

Det er behov for at NSF tydeliggjør en klar aspirasjon og ambisjon på området. Hvilke mål har vi for rekruttering til seilspporten, hvilke initiativ skal tas og hvordan skal vi klare et slikt løft sammen. Samtidig så må NSF ta en ledende rolle i å utvikle og profilere seilspporten som merkevare i Norge. I debatten ble det etterlyst et tydelig lederskap og engasjement fra NSF sin side innenfor;

- Merkevarebygging – synliggjøre seilspport og jolleseiling
- Utdype og kommunisere rundt de verdier som seilspporten står for
- Sørge for erfaringsdeling og samarbeid– spesielt mellom seilforeningene
- Kraft-mobilisere til enkelte store initiativ, for eksempel gjennom å katalysere finansiering og oppbygging av heltidsansatte regionale trenere

2. Seilforeningene sin rolle

Seilforeningene har naturlig nok en særdeles viktig rolle å spille i rekruttering av nye seilere. De er grasroten hvor nye seilere skal vokse opp. Dette krever stor lokalt engasjement og valg av en tydelig modell for rekruttering som den enkelte forening tror er viktig og riktig i deres nærområde.

3. Seilkretsene sin rolle

Seilkretsene avholder i dag enkelte nybegynnerkurs og rekruttsamlinger, ofte i samarbeid med Norsk Optimistjolle-klubb. I debatten kom det frem interessante ideer hvor det på tvers av foreninger og i seilkretsene samles ressurser for å rekruttere, utvikle og lønne heltidsansatte profesjonelle trenere. Det er behov for å se på ulike modeller for å finansiere dette.

4. Klasseklubbene sin rolle og ambisjon

De ulike klasseklubbene har naturligvis også svært viktige roller å spille. I debatten kom det frem behov for et økt samarbeid mellom enkelte klasseklubber, f eks for samordning av rekruttering, treningssamlinger og regatta-aktivitet. Det er også svært viktig å utvikle en kultur hvor man ikke «snakker ned» andre klasser.

5. Seiltrener-yrket må løftes betydelig

I debatten var det mye fokus på viktigheten av å løfte trener-yrket. For eksempel vil ansettelse av en trener-pool på 8-10 regionale trenere som brukes i fokusert innsats mot yngre seilere være et enormt løft for seilspporten. Dette vil ikke bare løfte rekruttering og utvikling av unge seilere – men også løfte profesjonalisering av seiltrener-yrket i Norge til et helt annet nivå – og gjøre dette mer attraktivt som karrierevei.

I paneldebatten kom det frem mange synspunkter og i avslutningen ble alle deltagere bedt om å skrive ned sine «ideer» på gule lapper. Nedenfor har vi oppsummert de ulike ideene innenfor de to nøkkelspørsmålene, A) Hvordan øke rekrutteringen til Seilspporten? 2) Hvordan beholde våre yngre seilere og hindre frafall gjennom viktige ungdomsår?

A) Hvordan øke rekrutteringen til Seilspporten?

- NSF har en svært viktig rolle å spille i å markedsføre og profilere seilspporten nasjonalt - som merkevarebygger. «Det er kult å seile». «Det er rått å seile i 15 knop med hodet 15 cm over vannet». Gjøre seilspporten bedre kjent og øke status for sporten. Denne rollen har ikke NSF tatt i dag.

- Vi må sette oss mål for rekrutteringen og for hvor mange seilere vi klarer å beholde. Både nasjonalt og lokalt.
- Markedsføring av sporten må gjøres profesjonelt gjennom ulike medier; skole, facebook, instagram, venne-rekruttering.
- Seilsporten må også dyrke frem profiler; hvor er Magnus Carlsen i seilsporten, tidligere OL seilere må være synlige, trekkes frem på brygga og i miljøet.
- NSF har en svært viktig oppgave / rolle å spille for å hjelpe foreningene å lære av hverandre. Dette skjer i liten grad i dag. Økt samarbeid på tvers mellom foreninger, NSF og klasseklubber
- Rekruttering skjer på lokalt nivå og i den enkelte seilforening. I dag tar svært mange seilforeninger alt for lett på dette. Man må rekruttere til seilsporten ikke bare til optimist.
- Seilforeningene bør i større grad mobilisere medlemsmassen til rekruttering.
- Rekruttere gjennom optimisten. Klassen er den overlegne rekrutteringsbåt over hele verden og i Norge. Potensialet er stort.
- Utsette oppstart på nybegynner-kurs til ettersommer /høst og sørge for god aktivitet / bygge miljøer med nye seilere gjennom høsten og vinteren. Viktig å ha et helårstilbud min 2 ganger i uken. Mange idretter ”profesjonaliseres” både sportslig og i forhold til rekruttering. Hvis seilsporten ikke har aktivitet gjennom vinterhalvåret, er det stor risiko for å miste utøvere over til andre idretter.
- På samme tid som de unge kommer ombord og lærer å seile bør foreldrene aktivt ønskes velkommen, rekrutteres inn og engasjeres. Viktig å lage sosial trygghet og inkludere umiddelbart.
- Behov for å gjøre voksenopplæring av foreldrene; Skape engasjement og kunnskap om sporten, båttypen – og hva man kan forvente seg som seilforeldre fremover
- TRYGGHET. Bygge trygghet de 2-3 første årene; steg for steg. Alltid aktivitet; lek og moro – også når vinden uteblir. Kan kajakk, roing, SUP tas i bruk når det er vindstille? Allsidighet, men med seilспорт i sentrum
- Utvikle seilglede og miljøer gjennom mestring – resultatene kommer senere
- Bør det være obligatorisk med hjelm for nybegynnere? Svært viktig for å unngå uheldige hendelser med «bommen i hodet» - «Hjelm er tøft»
- Unngå for lange dager på vannet. 6 timers grensen må overholdes.
- Fadder-ordninger bør også praktiseres; hvordan kan de mer erfarne seilerne motiveres til å bli gode faddere for de unge?
- Innføre ordninger med å lease, eller leie, klubb-båtene meget rimelig. Tenke nytt også rundt NC; f eks ved at klubbene stiller båter tilgjengelig
- Passe på at seiling blir kortreist – spesielt de første 3-4 årene. Mindre reising og tidsbruk på NC regattaer og mer seiling og regatta lokalt.
- Ikke kalle det «seilkurs» / men rekruttere til idrett og «seilsporten». ”Kurs” indikerer ikke at man begynner med en idrett, jf ”svømmekurs”.
- Være varsomme med å arrangere regatta i mye vind
- Foreldre som ikke har mye seilerfaring fra tidligere må føle at deres barn har like gode sjanser til å utvikle seg som barn av kjente seilere.

B) Hvordan beholde seilere og hindre frafall i viktige ungdomsår?

- Tidlig bidra til å åpne horisonten for ulike klasser; kanskje trives flere seilere bedre i en 2-mannsbåt som Feva eller 29er. La de prøve Laser, Waszp eller 29'er. Også invitere de om bord i større båter for å gi mer allsidige seilopplevelser og dyrke seilgleden.

- Enormt viktig ikke å snakke ned andre båtclasser. Man blir en bedre seiler av å seile flere klasser. Ledene seilnasjoner som Australia, New Zealand og England praktiserer dette i større grad enn i Norge.
- Viktig å skape herlige miljøer for; 1) Seilere, 2) Trenere, 3) Foreldre
- Det er like viktig å engasjere foreldrene og bidra til å utvikle foreldremiljøene. Motiverte foreldre smitter over på seilerne.
- Viktig å styrke de regionale miljøene; men må gjøres gjennom ressursinnsats f.eks i å ansette profesjonelle «regionale» trenere / trener-ressurser som deles av flere foreninger
- Vi spisser oss for tidlig mot VM / EM; dagens NC regattaer er ikke sosialt engasjerende og morsomme å være med på
- Endre på NC konseptet slik at det blir langt mer sosialt og morsomt å være med på; både ift regattaformat – men også unngå at 3 av 4 NC'er blir «alvorlige» uttak av seilere til VM, EM og Nordisk. I dag er NC'ene alt for alvors-tynget – og utnyttes ikke for å bygge et godt samlende miljø i blant optimist-jolleseilerne
- NC konseptet og de klassiske regattaene må fornyes; det har ikke skjedd noen utvikling på dette de siste 30 år
- Arrangere og prioritere opp flere samlinger a la «Hvasser» som er samlende for seilere på tvers av foreninger. «Det er dette seilerne husker og snakker om i ettertid – ikke NC regattaene»
- Seilere må heller ikke holdes igjen for lenge i optimisten; mange får ny inspirasjon og større seilglede når de går over i en ny båttype
- Arrangere «ungdoms-liga» for seiling; f.eks en nasjonal «Feva-seilsport liga» - og jobbe med status på dette på samme måte som NSF jobber for Seilsport-ligaen
- Seilsporten må fornye seg; Waszp satsingen er et forfriskende initiativ som trigger svært mange unge

I paneldebatten var det også en stor interesse og engasjement for å forstå de ulike «modellene» som seilforeningene praktiserer ift rekruttering og utvikling av unge seilere. Vi har gjengitt noen hovedmodeller – slik vi har forstått disse. Vi forsøker med dette ikke å mene hva som er rett eller galt; men heller å synliggjøre forskjellene.

Vi mener det er NSF som må forstå de ulike rekrutteringsmodellene og hjelpe til slik at erfaringene deles mellom seilforeningene. Her er en kort oppsummering av ulike modeller;

1) Sandefjord modellen

- Svært lave kostnader for å begynne å seile; være med på kurs, låne båter og lære å seile
- Markedsføring gjennom Facebook (vennedeling) og artikkel i lokalavisen
- Lave kostnader for å begynne å seile har gjort det mulig å rekruttere et betydelig antall seilere
- Fokus på sosialt også for foreldre – skihelg om vinteren/kaffe og vafler
- Innkjøp av jollehenger som tar 8-10 optimister – økt deltagelsen på Vestfold Cup og NC betraktelig.
- Det er en utfordring at kostnadsnivået til å delta fra lokalt til internasjonalt blir stort.
- På tross av liten inngangsbillett: Lite kull med seilere som er yngre enn 2007-modellene.

2) Stavanger modellen

- Investeringer i å ansette og beholde dyktige heltids-profesjonelle trenere – som holder høyt internasjonalt nivå
- Rekruttering av få (maks 10-15 seilere i året) men dedikerte unge seilere som forplikter seg til å være med på et helhetlig opplegg inkl. NC regattaer og treningssamlinger.
- Fokus på å ta de meget raskt fra nybegynnere til erfarne seilere; ved hjelp av mye aktivitet og dyktige trenere går trappen raskt; seilerne lærer hurtig å beherske båten – og får også raskt erfaring i å konkurrere på et solid nivå
- Mindre frafall underveis – har klart å utvikle flere dyktige seilere på kort tid

3) Bærum modellen

- Har gode erfaringer med å rekruttert inn hele «miljøer» fra enkelte skoleklasser. F eks et betydelig jentemiljø som også har hatt andre idrettsaktiviteter sammen
- Bruker ressurser på å ansette og følge opp dyktige trenere
- Har lyktes med å beholde noen «klasser» hele veien, men har også hatt svært stort frafall i enkelte alderstrinn

4) KNS modellen

- Godt foreldreengasjement – gjennom flere «årskull» har dyrket frem et bæredyktig miljø
- Innkjøp av en stor tilhenger (12er henger) har utvilsomt bidratt til å øke KNS sin deltagelse i NC, men også internasjonale regattaer. Godt hjulpet av et solid logistikk-apparat med god planlegging i forkant
- Bred rekrutteringsbase, men betydelig frafall første 1-2 år
- Har årlig mange hundre barn gjennom sommerleir-skoler og SFO ordninger, men rekrutterer i liten grad seilere inn fra dette
- Trenere er timebaserte – og ikke profesjonelle» som kan leve av «yrket»

Vi håper dette notat bidrar til å synliggjøre noen muligheter og gir ideer for videre diskusjon og endelige initiativ.

NOK har opprettet en egen mappe for innlegg om dette tema på internettsiden vår, www.optimistjolle.no/rekruttering. Denne er også lagt på Facebook siden til NOK. Den senere tiden er det kommet forslag til andre formater på NC-seilingen som barna reagerer positivt på. Slik erfaringsdeling er viktig for å bringe seiling videre i Norge.